

Állami ellenőrzés alá vonnák a könyvkiadást is

HAMVAY PÉTER
2019. december 6.

Minden könyvkiadó érzékeny adatához hozzáférnek majd egy birtokunkba került tervezet szerint az OSZK-t miniszteri biztосként felügyelő Demeter Szilárdék. Így például megismerhetnek példányszámokat, sőt, az írók, jogtulajdonosok személyes adatai is hozzájuk kerülhetnek.

Az Nemzeti Kulturális Alap (NKA) tervezett megszüntetésével az egyes kulturális területek pályázatait az illetékes nemzeti intézmények bírálják majd el – derült ki pár napja. Az ötlet nyilvánvalóan nem a semmiből jött, ezt mutatja, hogy a Demeter Szilárd miniszteri biztos által felügyelt Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) már egy ideje készül az új szerepére, sőt annál jóval többre: a könyvkiadás teljes ellenőrzésére.

Ez olvasható ki a nemzeti könyvtárnak a hvg.hu birtokába került, a „kiadványok kötelepéldányainak szolgáltatásáról” szóló útmutatójából. A több mint ötven oldalas dokumentum értelmezéséhez a kiadókat, és a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének elnökét, Gál Katalin segítségét kértük, ő ugyanis személyesen is részt vett az OSZK-ban a napokban tartott „fejtágítón”.

A MKKE elsősorban azt sérelmezi, hogy túl sok adatot kérnek tőlük, olyanokat is, amik üzleti titkot képeznek, vagy törvény tiltja kiadásukat, viszont az OSZK-nak egyáltalán nem segíti a munkáját. Meg kell adniuk például a kiadványaik jogtulajdonosainak nevét, címét, elérhetőségét, továbbá a felhasználói szerződés lejártának dátumát is. Gál Katalin szerint ez ütközik az adatkezelési törvénnyel (GDPR), de számos szerződés – különösen a külföldi szerzők esetében – kifejezetten tiltja, hogy a személyes adatokat továbbadják harmadik félnek. Az OSZK-t arról is tájékoztatniuk kell a kiadóknak, hogy az egyes könyveiket hány példány-

ban adják ki, sőt jövő évi terveiket is meg kell osztaniuk a Nemzeti Könyvtárral. Gál Katalin szerint ezek üzleti titkot képeznek, és az OSZK egyelőre nem tud garanciát vállalni arra, hogy nem kerülnek illetéktelen kezekben ezek az adatok.

Úgy tudjuk, a könyvkiadók nem bíznak túlságosan az immár közvetlen kormányzati befolyás alá került OSZK-ban. Így azt is sérelmezik, hogy a nemzeti könyvtár a könyvek nyomdai pdf-ét is kéri. „Ha illetéktelen kezekbe kerül, esetleg valaki feltöri az OSZK szervét, a kiadókat hatalmas kár érné, mert ezeket azonnal fel lehet tenni az internetre, vagy kalózkidadásokat lehet készíteni belőlük” – mondj az elnök, hozzá téve: „A nyomdai pdf leadására kötelezni egy kiadót nem lehetséges, egyetlen uniós állam köteles példány szolgáltatásra vonatkozó előírásaiban sem fellelhető ilyen. Különösen úgy, hogy „nyitott” legyen ez a fájl, hogy az informatika fejlődéséhez igazítva aktualizálni lehessen az anyagot.”

Szakemberek szerint Nemzeti Kulturális Alap megszüntetése, illetve a Demeter Szilárd által felügyelt OSZK intézkedése között szoros összefüggés van. Egyben emlékeztetnek, hogy a tervek szerint az OSZK, a szintén Demeter által vezetett Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) és tagintézményei, a Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Kft., és a Nemzeti Tehetséggondozó Nonprofit Kft. összevonásával létrehozzák a Magyar Nemzeti Kultúrközpontot. Ez a kulturális kombinát – aminek létrehozásának tervéről elsőként a HVG írt – totális ellenőrzést tud majd gyakorolni a könyves világ fölött, hiszen ismeri példányszámait, terveit, és azt is, meddig köti hozzájuk szerződés az egyes írókat. Ráadásul ez a szerv bírálja majd el a támogatási pályázatokat is.

Forrás:

https://hvg.hu/itthon/20191206_A_konyvkiadast_is_allami_ellenorzes_ala_vonnak?fbclid=IwAR3dO5QyaZRZ0eyUoy77AV_pkejiOol2uREmOP02nQIA77jhQ8RHXFVjijjQ

Válogatta: Fonyó Istvánné